

Onderwijssysteem

Afghanistan

beschreven en vergeleken met
het Nederlandse systeem

Dit document geeft informatie over het onderwijssysteem van Afghanistan. We leggen uit wat het Nederlandse equivalent is van de meest voorkomende diploma's uit Afghanistan met als doel: toelating tot het Nederlands hoger onderwijs.

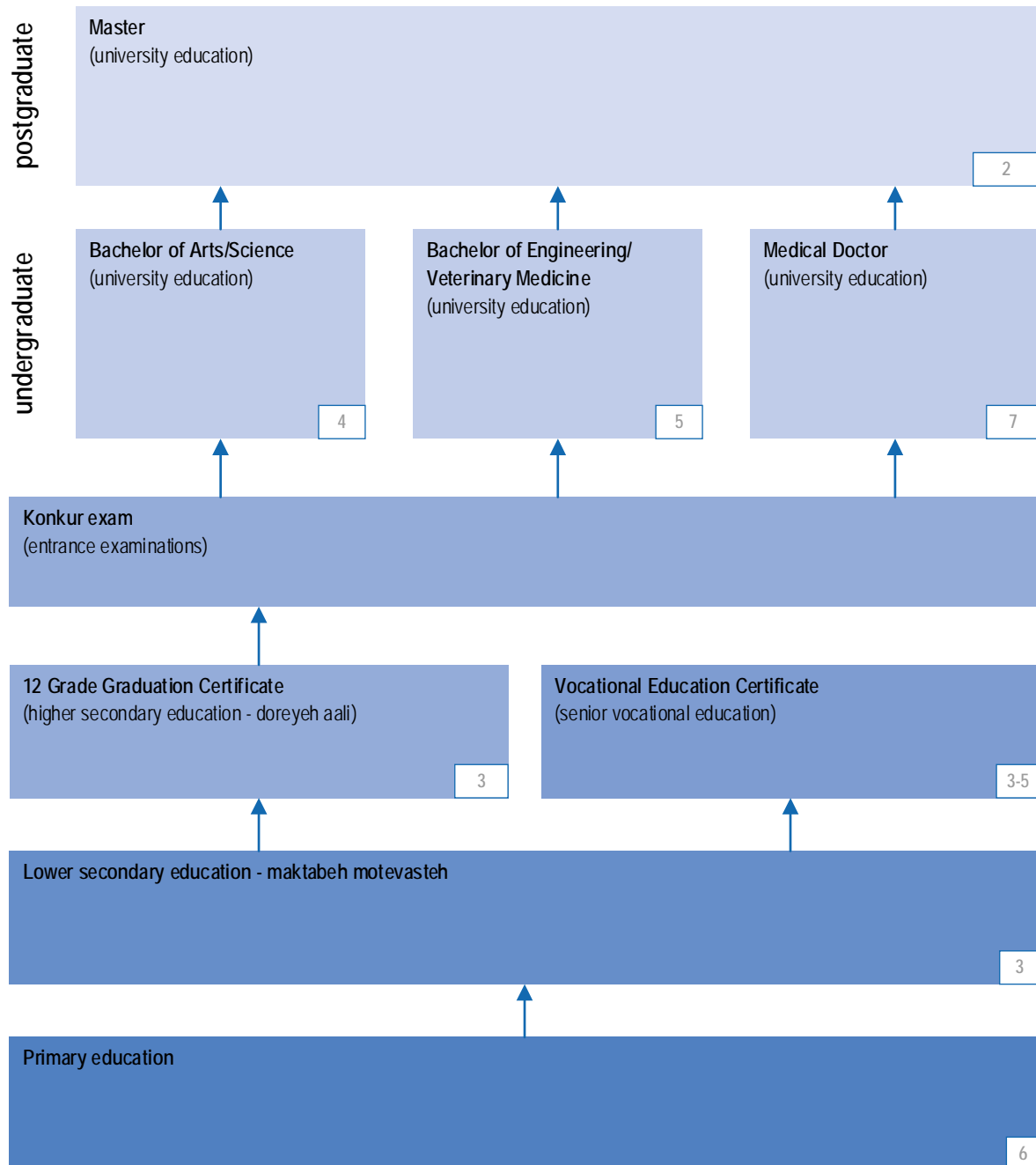
Disclaimer

We doen ons best om de informatie zo up-to-date mogelijk te houden. We aanvaarden echter geen aansprakelijkheid voor schade die is ontstaan als gevolg van fouten of onvolledige informatie in dit document.

Op deze publicatie, met uitzondering van het beeldmateriaal, is de Creative Commons Naamsvermelding NietCommercieel 3.0 Unported-licentie van toepassing. Ga naar www.nuffic.nl/cc/ voor meer informatie over het hergebruik van deze publicatie.

Onderwijssysteem Afghanistan

0 Duur van de opleiding

■ Waarderingstabel

In dit overzicht staan links de buitenlandse diploma's die het meest voorkomen bij toelatingsverzoeken tot het hoger onderwijs. De andere kolommen tonen de Nederlandse waardering met de vergelijkbare niveaus in het Nederlandse en Europese kwalificatieraamwerk.

Buitenlands diploma	Nederlandse waardering en NLOF-niveau		EQF-niveau
<i>Vocational Education Certificate</i>	mbo-diploma (kwalificatieniveau 2, 3 of 4)	2-4	2-4
<i>12 Grade Graduation Certificate</i>	havodiploma	4	4
<i>Bachelor of Arts/Science</i>	bachelorgraad in het hbo of 2 jaar wo	6	6
<i>Bachelor of Engineering/ Veterinary Medicine</i>	bachelorgraad in het wo	6	6
<i>Master</i>	1-jarige mastergraad in het wo	7	7

NB

- Dit is een globaal advies waaraan je geen rechten kunt ontleen.
- NLOF = Nederlands kwalificatieraamwerk; EQF = Europees kwalificatieraamwerk.
- Het EQF/[NLOF-niveau](#) zegt niet zozeer iets over de studie-inspanning of -inhoud, maar wel over wat iemand kan en weet als een bepaald leerproces is afgerond.
- Informatie over de Nederlandse waarderingen staat op onze website: [onderwijssysteem Nederland](#).
- [SBB, Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven](#), waardeert buitenlandse diploma's en opleidingen op vmbo- en mbo-niveau. De waardering kan afwijken wanneer SBB het diploma waardeert voor toelating tot het mbo of de arbeidsmarkt.

■ **Introductie**

De Islamitische Republiek Afghanistan ligt in Zuidwest-Azië en wordt volledig ingesloten door andere landen.

Afghanistan is opgedeeld in 34 provincies. De bevolkingsomvang wordt geschat op bijna 35 miljoen inwoners. De bevolking van Afghanistan bestaat uit diverse etnische groepen, waarvan de Pashtuns de grootste zijn met 42%, gevolgd door de Tadzijkken (27%), de Hazara's (9%) en de Oezbeken (ongeveer 9%). In Afghanistan worden meer dan 30 talen gesproken, waarvan het aan het Perzisch verwante Dari (ook wel Farsi genoemd) en het Pashtu de belangrijkste zijn.

In de afgelopen 30 jaar heeft Afghanistan verschillende conflicten en oorlogen gekend met ingrijpende gevolgen voor het gehele onderwijs. In de periode 1996 tot en met 2001 was onderwijs voor meisjes en vrouwen bijvoorbeeld verboden. In 2001 is Afghanistan met de wederopbouw begonnen, waarbij veel aandacht is besteed aan het onderwijs. In de grondwet is bijvoorbeeld vastgesteld dat zowel het formeel als religieus onderwijs kosteloos zal worden gegeven tot en met het bachelorniveau.

Het *Ministry of Education* (MoE) en *Ministry of Higher Education* (MoHE) zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het gehele onderwijs, waarbij het MoE voor al het onderwijs na het basisonderwijs verantwoordelijk is, inclusief het religieuze onderwijs (*Madrasah*) en het technisch en secundair beroepsonderwijs tot en met klas 14. Het MoHE is verantwoordelijk voor het hoger onderwijs en stelt wetten en regels op om de kwaliteit van de publieke universiteiten te waarborgen. Door de oorlogen staat het proces van accreditatie nog in de kinderschoenen. Het MoHE is recent begonnen met de interne evaluaties van de publieke universiteiten. Momenteel beschikt het MoHE niet over voldoende capaciteit om de kwaliteit van de privé-universiteiten te controleren noch te waarborgen.

Het onderwijs is verplicht voor kinderen in de leeftijd van 6 tot 14 jaar. Kinderen beginnen meestal met school op de leeftijd van 6 tot 8 jaar. Sinds 2001 is het aantal kinderen dat naar school gaat sterk gestegen. In 2002 gingen er 2,3 miljoen kinderen naar school. In 2010 stonden ongeveer 7 miljoen kinderen geregistreerd op meer dan 10.000 scholen. Echter, globaal gezegd maakt minder dan een kwart van de leerlingen de eerste 9 jaar van school af en minder dan 10% volgt onderwijs tot klas 12. Naast de reguliere scholen kent Afghanistan ook religieuze en informele scholen die met name in de rurale gebieden onderwijs aanbieden.

De voertaal in het onderwijs is Dari, echter in de zuidelijke provincies is het onderwijs in Pashtu. Enkele masteropleidingen worden in het Engels aangeboden. Het academisch jaar is verdeeld in 2 semesters en loopt van maart tot januari.

■ Basis- en voortgezet onderwijs

In de recente geschiedenis van Afghanistan heeft zowel basis- als voortgezet onderwijs vele veranderingen gekend. Door een hervorming in 1975 werd het basis- en voortgezet onderwijs van een 6+3+3 systeem omgezet naar een 8+4 systeem, waarvan 8 jaar *primary* en 4 jaar *secondary* onderwijs. Pas in 1990 werd het 6+3+3 systeem opnieuw ingevoerd.

Door de instabiele situatie in het land werd Afghanistan met name begin jaren '90 door verschillende partijen geregeerd. In de periode 1996-2001 werd onderwijs alleen voor jongens beschikbaar gesteld. Het curriculum bestond voornamelijk uit religieuze vakken. Pas in 2001 kreeg het onderwijs weer prioriteit. Op dit moment hanteert Afghanistan een 6+3+3 systeem.

Basisonderwijs

Het *primary* onderwijs duurt 6 jaar van klas 1 tot en met 6 en is bedoeld voor leerlingen van 6 tot 12 jaar oud. Het curriculum van het *primary* onderwijs bestaat in de eerste 3 jaar uit vakken zoals kunst, theologie, Dari of Pashtu (afhankelijk van de regio), wiskunde, kalligrafie en natuurkunde. Daarna worden andere vakken zoals *sciences*, aardrijkskunde en geschiedenis nog aan het curriculum toegevoegd. Het curriculum is in het hele land consistent, echter de docenten mogen het wel aanpassen aan de lokale context van de provincie of regio. In de minder veilige regio's zoals de zuidelijke provincies, wordt *community based education* aangeboden. Vaak wordt dit soort onderwijs in moskeeën door een imam gegeven. De nadruk ligt met name op de religieuze vakken.

Het *primary* onderwijs wordt afgesloten met een examen dat toelating biedt tot het *lower secondary* onderwijs (*Maktabeh Motevasteh*).

Voortgezet onderwijs

Het *lower secondary* onderwijs (eerste cyclus) duurt 3 jaar van klas 7 tot en met 9, leeftijdscategorie 12-14 jaar. Het curriculum van *lower secondary* onderwijs bestaat uit vakken als wiskunde, *sciences*, biologie, natuurkunde, scheikunde en vreemde talen (Engels, Duits, Frans of Russisch). Het *lower secondary* onderwijs wordt aangeboden als voorbereiding op het *higher secondary* onderwijs (*Doreyeh Aali*). Het *lower secondary* onderwijs biedt tevens toelating tot het technisch en secundair beroepsonderwijs.

Het *lower secondary* onderwijs wordt ook afgesloten met een examen dat toelating geeft tot het *higher secondary* onderwijs. In de bovenbouw kunnen leerlingen onder andere kiezen voor de theoretische richting die studenten voorbereidt op het universitair onderwijs.

Het *higher secondary* onderwijs omvat de 3-jarige bovenbouw van klas 10 tot en met 12, leeftijdscategorie 14-17 jaar. In de bovenbouw kunnen leerlingen kiezen voor theoretische vakken, zoals geschiedenis, wiskunde of *islamic studies* of beroepsgerichte vakken, bijvoorbeeld landbouw, pedagogiek, kunst en cultuur en economie. Beide varianten worden afgesloten met deelname aan een landelijk examen waarna bij succesvolle afronding het *12 Grade Graduation Certificate*, voorheen *Baccalaureate-getuigschrift*, wordt uitgereikt.

Het niveau van het *12 Grade Graduation Certificate* is vergelijkbaar met dat van een havodiploma.

Beroepsgericht voortgezet onderwijs

Na het afronden van *lower secondary* onderwijs kunnen de leerlingen toegang krijgen tot het technisch en secundair beroepsonderwijs. De leerlingen kunnen kiezen voor verkort technisch onderwijs met een nominale duur van 3 jaar of voor een langer traject met een nominale duur van 5 jaar. Het 5-jarige technisch onderwijs wordt ook wel als klas 14 gezien. Na afronding van klas 14 wordt het *Vocational Education Certificate* uitgereikt.

Het niveau van het *Vocational Education Certificate* is vergelijkbaar met dat van een mbo-diploma op kwalificatieniveau 2, 3 of 4, afhankelijk van de opleidingsduur en richting.

■ **Toelating hoger onderwijs**

Voor de toelating tot het hoger onderwijs dient er na het behalen van het *12 Grade Graduation Certificate* een landelijk examen afgelegd te worden. Bij een voldoende kan de student toegelaten worden in een bepaalde richting, afhankelijk van de behaalde cijfers en interesse van de student zelf. Het toelatingsexamen wordt één keer per jaar georganiseerd. Bij onvoldoende resultaat dient de student een jaar later de toets af te leggen. Het toelatingsexamen is geen vereiste voor de toelating tot de privé-universiteiten.

■ **Hoger onderwijs**

Het hoger onderwijs in Afghanistan wordt aangeboden aan publieke en particuliere hogeronderwijsinstellingen. Afghanistan heeft op dit moment 19 publieke en sinds kort meer dan 75 particuliere hogeronderwijsinstellingen. Door de enorme groei van de particuliere hogeronderwijsinstellingen voert het MoHE

momenteel een beleid waarbij een stop is afgekondigd voor het opzetten van privé-universiteiten. De belangrijkste en oudste universiteiten, Kabul University, Kabul Medical University en Polytechnic zijn in de hoofdstad Kabul gevestigd.

Het MoHE stelt het curriculum voor het hoger onderwijs samen. De universiteiten, zowel publiek als privé, hebben enige autonomie voor eigen inbreng.

■ Universitair en hoger beroepsgericht onderwijs

Universiteiten bieden doorgaans alleen bachelor- en masteropleidingen aan. Door de diverse oorlogen heeft Afghanistan nauwelijks masteropleidingen kunnen ontwikkelen. Volgens het *National Higher Education Strategic Plan* zou Afghanistan binnen enkele jaren verschillende masteropleidingen opzetten. Op dit moment zijn er masteropleidingen op het gebied van onderwijs en engineering. In het afgelopen jaar zijn een aantal privé-universiteiten ook begonnen met de masteropleidingen. Deze zijn met name opgezet in samenwerking met internationale universiteiten uit verschillende landen zoals Zweden, Duitsland, de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk.

Bachelor

In het eerste jaar wordt een algemene introductie van de opleiding gegeven. Daarna zijn de vakken meer gericht op een specifiek vakgebied. Alleen in enkele opleidingen, afhankelijk van de richting, zijn stages ingebouwd. Ook het schrijven van een scriptie maakt in de meeste opleidingen geen onderdeel uit van het curriculum.

Na het behalen van de bachelorgraad kan de student eventueel doorstromen naar de masteropleiding of toetreden tot de arbeidsmarkt. Er is geen eenduidige naam voor de bachelordiploma's, afhankelijk van het tijdperk en regime in Afghanistan wordt het document *Diploma of Certificate* genoemd. In de afgelopen jaren wordt deze aangeduid als *Bachelor of Arts/Science*.

De bacheloropleidingen hebben meestal een nominale duur van 4 jaar of 8 semesters.

Het niveau van de *Bachelor of Arts/Science* is vergelijkbaar met dat van een bachelorgraad in het hoger beroepsonderwijs of met dat van 2 jaar wetenschappelijk onderwijs, afhankelijk van de richting.

Uitzonderingen hierop vormen onder andere de *Bachelor of Engineering* en de *Bachelor of Veterinary Medicine* met een nominale duur van 5 jaar of langer. De opleiding geneeskunde heeft momenteel een nominale duur van 7 jaar.

Het niveau van de *Bachelor Engineering/Veterinary Medicine* is vergelijkbaar met dat van een bachelorgraad in het wetenschappelijk onderwijs.

De opleiding geneeskunde heeft momenteel een nominale duur van 7 jaar inclusief 1 *preparatory* jaar en een 1-jarige stage aan het einde van de studie. De studenten met goede *konkur*-resultaten hoeven het *preparatory* jaar niet te doorlopen. Hierdoor kan voor sommige studenten een kortere studieduur gelden. Na afronding van de opleiding ontvangen ze de graad *Medical Doctor* (MD).

Master

In Afghanistan bestaat op dit moment een beperkt aantal masteropleidingen. De nominale duur van de masteropleidingen is 2 jaar. Deze opleidingen worden met name op de particuliere hogeronderwijsinstellingen aangeboden.

Het niveau van de *Mastergraad* is vergelijkbaar met dat van een mastergraad in het wetenschappelijk onderwijs (1-jarige opleiding).

PhD

Afghanistan heeft geen PhD-trajecten. Er zijn momenteel wel ontwikkelingen gaande om deze binnen enkele jaren op te zetten.

■ Beoordelingssystemen

In het Afghaanse onderwijssysteem wordt zowel voor het voortgezet als hoger onderwijs één beoordelingsschaal gehanteerd. Er wordt een cijfersysteem van 0 t/m 100 gebruikt, waarbij minder dan 40 voor een specifiek vak als onvoldoende wordt gezien.

Voortgezet en hoger onderwijs

In cijfers	Letter grade	Omschrijving	Betekenis
100-86	A	<i>Alaa</i>	Uitmuntend
85-79	B	<i>Aali</i>	Zeer goed
78-70	C	<i>Khoob</i>	Goed
65-40	D	-	Voldoende
< 40	Fail	-	Onvoldoende

Sommige particuliere hogeronderwijsinstellingen gebruiken het [ECTS](#)-systeem. Echter, dit is door het MoHE nog niet als officieel cijfersysteem gekenmerkt.

■ Kwalificatieraamwerken

De regering van Afghanistan heeft in 2008 een comité (*Committee on Education and Skills Policy* - CESP) in het leven geroepen om de ontwikkeling van de *Afghan National Qualifications Authority* (ANQA) en het *Afghanistan National Qualifications Framework* (ANQF) te begeleiden. Het voorgestelde ANQF bevindt zich in de laatste fase van goedkeuring. Het kwalificatieraamwerk zal uit 8 niveaus bestaan.

■ Kwaliteitszorg en accreditatie

Het MoE en MoHE zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het gehele onderwijs, waarbij het MoE voor al het onderwijs na het basisonderwijs verantwoordelijk is, inclusief het religieuze onderwijs (*Madrrasah*) en het technisch en secundair beroepsonderwijs tot klas 14.

De *Academic Affairs Commission* van het MoHE is verantwoordelijk voor het hoger onderwijs en stelt wetten en regels op om de kwaliteit van zowel publieke als privé-universiteiten te waarborgen. Door de oorlogen staat het proces van accreditatie nog in de kinderschoenen. Het MoHE is recent begonnen met de interne evaluaties van de publieke universiteiten. Momenteel beschikt het MoHE niet over voldoende capaciteit om de kwaliteit van de privé-universiteiten te controleren noch te waarborgen. Wel heeft de Afghaanse overheid duidelijke criteria opgezet voor het oprichten van nieuwe privé-universiteiten. Zo dient de instelling onder meer te beschikken over een kwalitatief goed curriculum, een lijst van docenten en een infrastructuur. Het is algemeen bekend dat een aantal privé-universiteiten kwalitatief beter onderwijs aanbiedt dan de publieke universiteiten.

■ Internationale verdragen

In de afgelopen jaren heeft Afghanistan verschillende verdragen met UNESCO afgesloten. Het MoE ondertekende bijvoorbeeld in 2013 een contract met UNESCO ter verbetering van het basis- en voortgezet onderwijs. Verder heeft Afghanistan verschillende verdragen afgesloten met multinationale organisaties als UNDP, Wereld Bank, Asian Development Bank en de Europese commissie om de kwaliteit van zowel het voortgezet als het hoger onderwijs te bevorderen.

■ Samenstelling dossier

Voor het voortgezet onderwijs dient het *12 Grade Graduation Certificate* te worden overgelegd dat na 12 jaar onderwijs wordt afgegeven. Het diploma wordt altijd door het MoE in 3 talen afgegeven, namelijk Engels, Dari en Pashtu. Met het diploma wordt ook een cijferlijst van klas 10, 11 en 12 afgegeven. De cijferlijst staat op de achterzijde van het diploma. De cijferlijst is geheel opgemaakt in het Engels en bevat geen pasfoto of de naam van de student, alleen de geboortedatum en -plaats, en de naam van de school worden vermeld. Voor de toelating tot het hoger onderwijs in Afghanistan dienen de studenten eerst het *konkur* examen af te ronden. Dit examen is geen vereiste om in Nederland tot het hoger onderwijs toegelaten te worden. De studenten hoeven dus geen *konkur* examenresultaten te overleggen.

Voor het hoger onderwijs dient steeds een diploma en een vakkenoverzicht te worden overgelegd. In Afghanistan worden geen tijdelijke verklaringen afgegeven. De (bachelor) getuigschriften worden verstrekt door het MoHE. De universiteit zelf blijft de uitreikende instantie.

Vanwege de langdurige oorlog kan het voorkomen, dat met name de Afghaanse vluchtelingen niet over complete dossiers beschikken. Nuffic bekijkt deze gevallen afzonderlijk.

■ Overzicht hogeronderwijsinstellingen

- [Website](#) van het ministerie van hoger onderwijs (MoHE) met een [overzicht](#) van universiteiten (alleen in Dari).

■ Handige websites

- Website van het Afghaanse ministerie van Onderwijs (MoE) in het [Engels](#), in het [Dari](#) en [Pashtu](#).
- [Website](#) van het Afghaanse ministerie van Hoger onderwijs (MoHE).